

ЮРАГИДА ЎТИ
БОР АЁЛ

3

УМИД
ЧИРОҚЛАРИ
СЎНМАСИН

4

ИҚРОР

6

ЭРТА УЛҒАЙҒАН
ҚИЗЛАР

8

ТАҚДИРИМСАН, БАХТИМСАН, ЭРКИН ВА ОБОД ВАТАН!

Муҳаммад ЮСУФ:

Тотув юрtda янтоқ
ўзин тоғ айлагай,
Бир-бирини қўллаган эл
кам бўлмагай.

Болалари Туркистонни
боғ айлагай,
Абад яшнар, хазон билмас
энди бу боғ!

“Оила ва жамият”

газетасини ўз оиласининг яна бир ҳақиқий аъзоси сифатида қадрлаб, биз билан ҳамфикр, ҳаммаслак бўлиб келаётган муҳтарам муштарийлар!

Унутманг, сеvimли газетангизга обуна давом этмоқда.

Индекс — 176

Ҳ И К М А Т

Бирон нарсани ёмон билгандан кўра, бутунлай билмаган маъқул.

Публилий СИР

Одам савдоси наркотрафик, курол-яроқ савдосидан кейин энг сердаромад жиноят соҳаси сифатида халқаро ҳамжамиятини ташвишга солиб келаятган муаммолардан биридир. Халқаро экспертларнинг баҳолашича, ҳар йили дунё бўйича 600 мингдан 800 минггача аёллар ва ёш болалар одам савдоси қурбонига айланмоқда. Ушбу жиноятдан жабрланганларнинг умумий сони йилга дунё бўйича 2млн. 700 минг нафарини ташкил этиб, ундан келиб тушадиган йиллик даромад ўртача 7 миллиард АҚШ долларига тенгдир.

Одам савдоси ўз домига асосан ёшлар ва аёлларни тортмоқда. Шу сабабли уни халқаро ҳамжамият инсон, оила, жамият фаровонлигига хавф туғдирувчи акт сифатида баҳолаган. Унга қарши курашиш фуқаролик ҳуқуқий демократик давлатлар олдида турган биринчи навбатдаги вазифа ҳисобланади.

Маълумки, кейинги йилларда бизнинг мамлакатимизда ҳам ишонувчан, содда ва энг ачинарлиси, бир зумда бойиб кетишни оруз қилиб, оқибатда алданган қолаётган фуқароларни ҳар хил йўللار билан чет давлатларга олиб чиқиб кетиш ҳолатларини кузатиш мумкин. Охириги тўрт ярим йилда республикамизда 3 минг нафардан

ортиқ шахс одам савдоси билан боғлиқ жиноятлардан жабрланганлиги аниқланган. Уларнинг 2 минг 361 нафарини эркаклар, 878 нафарини аёллар, 138 нафарини вояга етмаганлар ташкил этган.

Ички Ишлар Вазирлигининг расмий маълумотида кўра, Ўзбекистонда 2008 йилнинг ўзида ушбу жиноятдан жабрланганлар 2941 кишини ташкил этиб, улардан 2617 таси эркаклар ва 324 таси аёллар бўлган. Шундан 65 таси вояга етмаганлар бўлса, 1022 кишини 18

Бу каби жиноятларнинг олдини олиш ва унга қарши курашиш мақсадида ҳукуматимиз томонидан қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, 2008 йил 17 апрелда эълон қилинган "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, 2008 йил 8 июлдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори билан ушбу жиноятга қарши кура-

ОГОҲЛИК — ДАВР КЎЗГУСИ

ёшдан 25 ёшгача бўлган фуқароларимиз ташкил этган.

Одам савдоси жинояти қурбонларини кўпгина ҳолларда мажбурий меҳнат ёки хизмат кўрсатиш учун Бирлашган Араб Амирликлари, Таиланд, Туркия, Ҳиндистон, Исроил, Малайзия, Жанубий Корея, Япония, Коста-Рика ва бошқа давлатларга юборилаётганини кузатиш мумкин. Бу жиноятлар аксарият ҳолларда жиноий уюшмалар ва уюшган гуруҳлар томонидан, шунингдек, махфий ҳолда ҳужжатларни қалбакилаштириш орқали содир этилмоқда.

ишни самарали ташкил этиш мақсадида 2008-2010 йилларга мўлжалланган Миллий режа ишлаб чиқилган.

Ушбу жиноятнинг олдини олишда фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари ва бошланғич хотин-қизлар ташкилотлари фаолияти муҳим ўрин тутди. Бугунги кунда фуқаролар йиғинларида маҳалла ахли, айниқса, ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, хотин-қизларнинг ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий ҳаётда, оилада маънавий-ахлоқий муҳитни шакллантириш,

Одам савдоси

соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, ёш авлодни тарбиялашга катта эътибор қаратилмоқда.

Жойлардаги маҳалла институтлари орқали хотин-қизларни бу турдаги жиноятлар содир этилиши юзасидан олдиндан хабардор қилиш, унинг салбий оқибатлари ҳақида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари иштирокида ўтказилаётган учрашувлар, шунингдек, маҳалла фуқаролар йиғинлари, ички ишлар органлари ва бошланғич хотин-қизлар ташкилотлари томонидан маҳаллаларда яшовчи енгил табиатли аёллар ёки носоғлом муҳитда яшаётган, вояга етмаган қизларга нисбатан назоратни кучайтириш бўйича кўрилатган чора-тадбирлар ижобий натижа бераётганини таъкидлаш зарур. Шу ўринда асосан мактаб, лицей ва коллежларда олиб борилаётган профилактик тушунириш ишларини янада жонлантириш лозимлигини таъкидлашни истардик. Одам савдосидай муҳдиш жиноятга қарши миллий даражада, ҳамжихатлик билан кураш олиб бориладигани, унинг зарарли оқибатларини бартараф этиш мумкин бўлади.

Нозима ЭРНАЗАРОВА,
2-Тошкент юридик
коллежи ўқитувчиси.

Ш у к у ҳ

ВАТАН ПОСБОНЛАРИ ШАРАФЛАНДИ

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети чакирқача харбий таълим факультетида бўлиб ўтган байрам тадбирида уруш қатнашчилари, меҳнат фаввори иштирокида

— Номинг ўчғур уруш азобларини, ўқубатларини мен яхши биламан. Бугунги фаровон ҳаётга етишимизда ватан посбонларининг хизматлари беқиёс,— деди меҳнат фаввори Раҳматилла ота Холиков.

Талабалар "Милтиқларни ўқлаш", "Биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш", "Сардорлар баҳси" каби босқичларда ўз куч-имкониятларини синовдан ўтказдилар.

Тадбир сўнгига "Ватан ҳимоячилари — хавфсизлигимиз кафолати" мавзусидаги ишҳо ва баёнлари ҳамда расмлар кўрик танлови қолиблари факультет раҳбарияти томонидан рағбатлантирилди.

Шойиста ВОҲИДОВА,
Низомий номидаги
Тошкент давлат педагогика университети
талабаси.

Болалар — ҳаёт гуллари

Саломатлик муассасаларида

Болалик — ҳаётнинг энг гуллаган палласи. Унинг шодон кулгулари билан дунё чиройли кўринади. Фарзанд дунёга келгач, унинг бийрон тиллари чиқини, илк қадамларини босишини интиқлик билан кутишининг ҳам завқи бор. Аммо баъзида тақдир синовлари туфайли кутилган натижаларнинг акси бўлиши ҳам мумкин. Бундай ҳолларда болаларга махсус таълим муассасаларида таълим бериш билан бирга даво чоралари ҳам олиб борилади.

Оқўрғон туманидаги 1-сонли давлат мактабгача махсус таълим муассасида 207 нафар болалар, 16 та гуруҳда тарбияланадилар. Уларга 40 нафар педагог-шифокорлар беминнат хизмат кўрсатишади.

— Болаларни маҳаллий поликлиникаларда ташкил этилган комиссия текширувидан кейинги ҳулосаларга қараб қабул қиламиз, — дейди **мазкур муассаса мудири Раъно САИДАЕВА**. — Ҳар бир гуруҳда тарбияланувчиларимизни соғломлаштириш билан бирга, тўрт маҳал витаминга бой иссиқ томлар билан таъминлаймиз. Ота-оналар билан олти ойдан бир йилгача шартнома тузимиз. Агар олти ой давомида олиб борилган саъй ҳаракатларимиз ижобий натижа берса, болалар шифокор назоратидан ўтказилиб, тумандаги болалар богчаларига жўнатилади. Акси бўлса, яна маълум муддат даволаниши зарур. Баъзилар фарзандидаги нуқсонни бошқаларга ошкор этмаслигимизни илтимос қилишади. Жигаргўшасининг изтиробини билан ўртан-

ган қалбларни кўриб, Яратгандан ҳар бир оилга соғлом фарзандлар ато этишини сўрайман.

Бу масканда фаолият кўрсатаётган фидойи педагог ва мураббийлар туманда ҳар йили анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган "Йил тарбиячиси", "Севимли ўйинчоқ", "Энг намунали болалар богчаси" сингари кўрик-танловларда ҳам муваффақиятли қатнашиб, фахрли ўринларни эгаллаб келишмоқда. Шифокор Матлуба Омонова, логопед Савринисо Ғарипова, тарбиячи Нилуфар Исроиловалар жамоамизда эътибор қозонган.

Яна бир эътиборли жиҳати, болаларда атроф-муҳитга бўлган меҳр-муҳаббат туйғусини шакллантириш мақсадида ҳар бир гуруҳга кичик-кичик томорчалар ҳам ажратилган. Бу эса тарбияланувчиларнинг руҳий ва жисмоний чиникишини таъминлашга хизмат қилаётир.

Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.
Тошкент вилояти.

Бугунги кунда мамлакатимизда илҳий фаолият олиб бораётган барча банкларнинг кенг қамровли хизматлари энг аввало, халқимиз фаровонлигини таъминлашга қаратилганлиги билан эътиборлидир. Айниқса, улар томонидан жорий этилаётган қатор имтиёзли кредитлар ҳамюртларимизга манзур бўлаётир.

Бу борада аллақачон миҳозлар ишончини қозониб улғурган акционерлик тижорат "Ипотека-банк"нинг жойлардаги, яъни пойтахтимиздаги бўлимида ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Сифатли тўловлар, пул ўтказмалари, халқаро миқёсдаги маб-

Ишонч ва эътибор

лаг жўнатмалари ва пластик карточкалари бўйича миҳозларга замон талаблари асосида, ишончли хизмат кўрсатиш борадида "Ипотека-банк" АТИБ-да ўзига хос тажриба мактаби яратилган, десак муҳолага бўлмайди. Эътиборли жиҳати, банкнинг Тошкент шаҳар Юнусобод тумани филиалида бугунги кунга келиб соҳанинг энг тажрибали мутахассислари фаолият олиб боришаётганлигини мамнуният билан айтиш мумкин.

Маълумки, 2001 йилдан бошлаб "Ипотека-банк" АТИБ пластик карточкалар хизматини йўлга қўйган эди. Ҳозирги кунга келиб эса миллий пул тўлови "UZKART"нинг энг фаол ва нуфузли иштирокчиларидан бирига айланиб улғурди. Шу йилнинг 1 январь ойи бўйича олинган маълумотларга кўра, биргина Юнусобод тумани филиалида 673та терминал миҳозларга сифатли хизмат кўрсатмоқда. Пластик карточкалар сони эса 35500тадан ошиб кетган. Банк мутахассислари миҳозларга бу

борада янгича қулайликлар яратиш ва замонавий хизмат кўрсатиш борадида изланишлар олиб боришяпти.

2010 йилда Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан ҳаётга кенг татбиқ этилган "Баркамол авлод йили Давлат дастури"да қайд этилганидек, мамлакатимизда кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик ва фермерликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Ана шу дастур ижросини таъминлаш мақсадида "Ипотека-банк" АТИБнинг

Юнусобод тумани филиалида биригина 2012 йилда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида миҳозларга 12367,2 млн. сўм миқдоридан кредитлар ажратилди. Ушбу истиқболли соҳани қўлла-қувватлаш ва янада ривожлантириш учун миҳозларга умумий ҳисобда банкдан 6051,0 млн. сўмлик кредитлар берилганлиги неча юзлаб иш ўринлари очилишини таъминлади. Шунингдек, бўлишимизда ёш оилаларнинг уй-жой қуриши, рўзгор анжомлари сотиб олишлари учун ҳам имтиёзли кредитлар мунтазам равишда бериб боришмоқда.

Энг аввало, халқимизнинг турмуш фаровонлигини янада ошириш, қолверса, миҳоз манфаатини қондиришдек масъулиятли вазифани адо этиш, банк соҳасидаги турли хил замонавий хизмат турларини йўлга қўйиш, замон талаблари асосида сифатли фаолият юритишни мақсад қилган бўлишимиз ходимлари "Обод турмуш йили"да ҳам беминнат хизмат кўрсатишда давом этмоқдалар.

Қодиржон АБДУЛЛАЕВ,
"Ипотека-банк" АТИБнинг
Юнусобод филиали
бошқарувчиси.

Кузнинг сўлим кунларидан бирида акам кўнгирак қилиб, жиянимга тўй бошлаганини айтди. Йўлга отландим. Водийга қатнай-диган машиналар кўп. Автотўхташ жойига етиб борганимизда ёнимизга кўрк ёшлардаги хайдовчи келди. Иسمى Алишер экан.

— Опа, Наманганга кетяп-сизларми? Юринглар "Ласетти"да жой бор.

Довон ошиб борарканмиз, бу жойларнинг йигирма беш йиллар аввалги қиёфаси кўз ол-чимда жонланди. Уша пайтлар-тор, илонизи йўллардан ўтишга манамен деган хайдовчиларнинг ҳам юргаи дол бермасди. Энди эса кенг ва равои йўлда ғизиллаб бораётган машиналарни кўриб ҳавасингиз келади. Ўйларини сезгандек хайдовчи гап қотди:

— Биринчи марта доводдан ўтганимда ўн беш ёшда эдим. Тоғам билан "Жигули"да Тошкентга кетаётгандик. Тоғнинг энг тепа қисмига чиқганимизда рўпарамиздан келаётган "Камаз"га кўзимиз тушди. У пайтларда иккита машина бақамти келса, йўлга сизмасди. Тоғам машинасини сал четроққа олди. Шунда, тик жарликдан пастга кулаб тушмасиканмиз, деб кўрқиб кетганман.

ОЗОД ЮРТГА БАЙРАМЛАР ЯРАШАДИ

Энди эса йўлларнинг кенглигини кўринг. Бемалол, беҳавотир қатнапмиз. Узоғимиз яқин. Баъзида эрталаб Тошкентга келсам, кечкурунча уйга қайтиб бораман.

Сўхбат йўлнинг танобини тартади деганлари раст экан. Гурунглашиб, қишлоққа етиб борганимизни сезмай қолибмиз. Акамнинг маҳалласига бурилганимизда бир-биридан чиройли қўшқаватли уйлар эътиборини тортди.

— Мен бу қишлоқни яхши биланам, — деди Алишер ака. — Анчадан бери келмагандим. Илгари уйлари жуда пасткам эди. Энди эса бутунлай ўзгариб, чиройли бўлиб кетибди. Одатда одамнинг қандай яшаётганини унинг ҳовли-жойи, иморатларига қараб билса бўлади. Демак, арбағишларнинг турмуши анча яхши экан...

У ҳақ эди. Наманган вилоятининг Чортоқ туманидаги Арбағиш қишлоғи мамлакатимиз-

нинг энг чекка ҳудудида жойлашган. Бу ерга илгари кунига икки-уч мартагина автобус кириб ўтар, шаҳарга йш билан бораётган одамлар кўшини қишлоқларга пою пиёда юриб боришга мажбур бўлишарди. "Дунёнинг энг чеккасида кун кўриб юрибмиз-да", деб умргузаронлик қилган арбағишларнинг турмуш тарзи истиқлол йилларида тубдан ўзгарди.

— Бир пайтлар қишлоғимизда уч-тўрттагина хонадонда машина бўларди, энди эса "машина тўйи", "уй тўйи" қилаётганларнинг сони кундан-кунга ортиб борапти. Маҳаллаларимизнинг ҳаммасида янгиланиш, ободончилиқни кўриб кўзингиз қунайдими, — дейди қишлоқ фаолларидан бири Фазлиддин Нишонов.

Замонавий типдаги янги мактаб, энг яхши асбоб-анжомлар билан жиҳозланган қишлоқ врачлик пункти, маданий-маиший хизмат кўрсатишга ихтисослашган биноларни кўриб кўз

қувонади. Қишлоқдан етишиб чиқаётган ёш кадрлар мисолида таълим соҳасидаги ютуқларнинг гувоҳи бўлиш мумкин.

— Бир пайтлар Арбағиш деган номни эшитганда, у қаерда жойлашган, дея ҳатто туман марказида яшайдиганлар ҳам елка қисшарди. Бугунги кунга келиб ҳамқишлоқларимиз орасидан етишиб чиққан шифокорлар, ўқувчилар, ёзувчи ва журналистларимизни нафақат туманимизда, балки вилоятда ҳам яхши танишади. Келгусида маҳалла кадр бўлиши учун тинимсиз ўқиши, изланиши кераклигини тушуниб етган ёшларимиз тил ўрганишга, замонавий техникани ўзлаштиришга катта қизиқиш билан қарашмоқда, — дейди қишлоқ фаолларидан яна бири, фахрий ўқитувчи Носиржон Маткаримов.

Мамлакатимизда истиқлол йилларида амалга оширилган бунёдкорлик ишлари туфайли ободлиққа эришган бундай

қишлоқларнинг сон-саногии йўқ. Уларнинг кечаги ва бугунги қиёфаси орасида жуда катта фарқ бор. Мамлакатимизнинг ҳар бир гўшасида чин маънода янгиланиш даври давом этаёттир. Тинчлик-хотиржамлиги кафолатланган, меҳнат қилишга имкон топган ҳамюртларимизнинг турмуш тарзи эса кундан кунга яхшиланиб бормоқда. Бугунга келиб, пойтахт билан барча вилоятларнинг орасидаги масофа "бир қадам"дек бўлиб қолган. Машиналар кўп. Ҳамюртларимизнинг бу ёғи Қорақалпоғистон, Сурхондарё-ю, Бухоро, Андижон-у Фарғонага бориб-келиши сира муаммо эмас. Йўл азоби, деган тушунчани эса бугуннинг ёшлари ҳатто билишмайди ҳам.

...Қишлоқдан қайтарканман, руҳимда ўзгача бир енгиллик сездим. Ака-ука, опа-сингилларим, ҳамқишлоқларимнинг оиласи тинч, хонадони обод. Одамларнинг эртанги кунга ишонч билан янги мақсадларни кўзлаб интилишларида юртнинг ободлиги ўз аксини топаётгани кўнгалга ўзгача сурур бағишлайди. Тўйлар тўйларга, байрамлар байрамларга уланмоқда.

Хамрохон МУСУРМОҶОВА.

Оилада бош фарзанднинг қиз бўлгани яхши экан. Онанинг оғири енгил-да. Роҳила онанинг болалари бир этак. Тўнғичи Зайнаб шаддо, йўқдан йўқдирадиган қиз. Ўзиям тинмас, укаларини ям тиндирмасди. Оталари Оллоқул Суюнов деҳқон, умри далада ўтади. Роҳила ака ҳам тиниб ўтирадиганларданмас, ака бозор-ўчарга, қариндош-уруғнинг тўй-маъракасига боради. Уйда қолди дегунча, урчуққа ёпишади, ип йигириб, ўрмак қуради. Болаларга кўпроқ Зайнаб қарайди. Ука, сингилларининг қурбига яраша юмуш тақсимлайди. Каттиққўллик билан уларни тартибга, пухта иш қилишга ўргатади. Сўнг дарсларини текшириб, уй вазифаларини бажаришда ёрдам беради.

Роҳила она ўзи ёлғиз фарзанд бўлгани учун болаларга қаттиқ гапирмас, қизларини: "Биринг онам, биринг опам, биринг синглим, дугонамиз, Худойим ёлғизлигим билинмасин деб сизларни берган, дунёга келиб орттирган дунёларим", деб сўяди.

Зайнабнинг тарбиясини олган ука, сингиллар асло кам бўлмади. Ҳаммалари бир-биридан меҳнаткаш, уддабурон. Укалари тадбиркор, сингиллари турли соҳада фойдаланган меҳнат билан банд. Ҳаммалари оилали, ували-жували.

Зайнабнинг ўзи эса 1977 йили Гулистон шаҳридаги 3-мактабни битиргач, Тошкент ирригация ва механизациялаш институтига ўқишга кирди. Охири босқичда ўқиётганида турмушга чиқди. Институтни имтиёзли диплом билан тугатиб, билим юртида ўқитувчи бўлиб ишлай бошлади. Мустиқиллиқнинг илк кунларида Мирзаобод тумани туман почта алоқа тармоғи бошлиғи вазифасига тайинланди. Бу иш ўта жиддий ва масъулиятли эканлигини яхши биларди. Хизмат кўрсатишда тарқоқлик, кадрлар кўнимсизлиги мавжуд эди. Хат-хабарлар, жўнатмаларга почта ишловларини бериш, вақтида эгаларига етказиш, белгиланган режаларни бажариш анчайин меҳнат талаб қиларди. Зайнаб шу соҳага астойдил меҳр қўйди, мутахассислардан иш ўрганишдан орланмади, билмаганларини сўради, ўқиди, иш жараёнида бевосита иштирок этди. Бир ярим йил деганда даромад кўтарилди, 1992-94 йилларга келиб белгиланган режа бажариладиган бўлди.

Зайнаб Абдужалилова устози Мукамбар Қиличевдан миннатдор. Унинг, "Яхши ва ҳалол ишласанг дўстингман, касбинга хиёнат қилсанг, вазифангга совуққонлик билан ёндошсанг — биринчи рақибинг ўзинман", деган берган ўғитлари хотирасига маҳкам ўрнашган. Жамоани бошқариши, раҳбарлики ана

ЮРАГИДА ЎТИ БОР АЁЛ

Замондошларимиз

шу опадан ўрганган бўлса, ишга муносабат, меҳнат севарлик, масъулиятни чуқур ҳис қилиш борасида устозлари Олим Мамажонов, Королина Коғайлардан ибрат олди.

Зайнаб Абдужалилова 2004 йилдан буён "Ўзбекистон почтаси" ОАЖ Сирдарё филиали директорининг биринчи ўринбосари вазифасида ишлаб келмоқда. 2005 йили Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ахборот технологиялари негизида почта шахобчаларини ривожлантириш ва шакллантириш тўғрисида"ги қарори қабул қилинганидан кейин бу соҳага эътибор янада кучайди. Туман, шаҳар алоқа бўлимларига кунлик почтани етказиб берадиган автомобиллар янгиланди. Хушхабарчилар велосипедлар билан, вилоятдаги 106 та бўлим телефон алоқаси билан таъминланди.

Бугунги кун замон талабларига мос хизмат кўрсатишни талаб этади. Шу маънода хизматнинг янги турлари ишга туширилди. Гулистон шаҳри, Сирдарё, Сайхунобод туманларида узлуксиз интернет хизматлари йўлга қўйилди. Соҳага электрон пул ўтказмалари, электрон ҳужжат алмашиш, гибрид почта пул ўтказмалари, нусха кўчириш, факс хизматлари кириб келди. Вилоятда 400 га яқин почта алоқаси ходимлари аҳолига хат-хабарлар, нашрлар, жўнатмалар, бандероллар, пенсия ва сафара пуллари етказиб беришда самарали меҳнат қилмоқдалар. Соҳада узоқ йиллардан бери ишлаб келаётган филиал обуна бўлими етакчи мутахассиси Айша Арсланова, Мирзаобод туманидан Хадича Эсирпапова, Гулгина Мустафина, Сирдарё туманидан Насиба Абулова, Алие Сейтаблаева, Машхура Аҳмедова, Боёв туманидан Муслима Қодирова, Руқия

Хидирова, Янгиер шаҳридан Зина Колотова, Галина Голубовская, Гулистон шаҳридан Мухаббат Ахророва, Насиба Абдурашидоваларнинг фидокорона меҳнатлари ёшларга намуна. Ёш кадрларга алоҳида эътибор қаратилмоқда. 2011 йили олий ва ўрта махсус билим юртларини битирган ёшлардан 11 нафари ишга қабул қилинган бўлса, бу йил 44 нафар ана шундай ёшларни ишга жалб этиш режалаштирилган. Бунинг учун Гулистон ахборот-технология коллежи билан шартнома имзоланган. Ҳар йили Тошкент Ахборот технологиялари университетида 3-4 нафар талабалар шу ерда амалиёт ўтайдилар. Бир пайтлар Зайнабнинг ўзи бу соҳада шоғирд эди, энди эса ёшларга устозлик қилмоқда.

"Оёғидан ўт чакнади", "Юрагидан ўти бор" деб таъриф беришади унга. Рост гап. Ёниб яшамаган, ҳеч бўлмаса тутаб қўймаган одамдан иссиқлик қайдан чиқсин. Ёниб, чакнаб ишлаган киши атрофни ёритади, иситида, борлиги, яшаётгани билинади. Зайнабга ишонч билдириб, унинг соҳа билимдони, жонкуярига айланишига қўмақлашган устозларнинг юзлари ёруғ. Чунки бу аёл яхши рафиқа, ажойиб ўй бекаси, 4 фарзандни тарбиялаб вояга етказган она бўлиши билан бирга, салоҳияти, меҳнати билан жамиятда ўз ўрнини топа олган фидойи аёлдир.

Баҳор ХОЛБЕКОВА,
Норинисо ҚОСИМОВА.

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАР КЎМИТАСИ АХБОРОТ ХИЗМАТИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан жамоат ташкилотларининг мустақам ҳамкорлигида маҳаллалардаги маънавий муҳитни янада соғломлаштириш, маҳаллалар ободлиги, озодалигини таъминлаш юзасидан Тошкент шаҳрининг 11 та туманида аҳоли ва масъуллар билан юзма-юз сўхбатлар ўтказилди.

Фаровон турмуши таъминлашда оила муаммоларини ўрганиш, ечимини топиш ва бу борада олиб борилаётган ишлар устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш масалалари бўйича ҳамкорликда ишлаш тизимини яратиш бўйича тушунчалар берилди.

Ҳамкорликда маҳалладаги ёш келинлар, қизлар, қайноналар ва фертил ёшдаги аёллар билан тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш, маҳалла фуқаролар йиғини кенгашларининг аҳоли ҳаёт тарзини юксалтиришдаги ва одамларнинг муаммоларини ҳал этишдаги ролини янада кучайтириш, қишлоқ врачлик пунктларини нафақат тиббий масканга, балки тиббий маданиятни тарғиб этиш марказига айлантириш, маҳаллаларда "Ораста қизлар" даврасини йўлга қўйиш, шунингдек, миллий кадриятларни ёшлар руҳига сингдириш борасидаги жамоатчилик ҳаракатларини кучайтириш, ёшларни баркамол этиб тарбиялаш мақсадида маҳалла ҳаётида уларнинг фаоллигини ошириш каби масалалар тадбирнинг асосий мавзуси бўлди.

Учрашуларда "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, "Нуроний", "Қамолот" ЁИХ туман раҳбарлари, даволаш-профилактика муассасалари бош шифокорлари, умумтаълим мактаблари директорлари, академик лицей ва касб-хунар коллежлари, олий ўқув юртлари раҳбарлари, маҳалла фуқаролар йиғинларининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари қатнашди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Элмира Боситхонова иштирок этди.

Тарбия оиладан бошлади. Ота-она — болаларнинг энг мустахкам суянч кўргони. Дунёдаги барча ўйинчоқлар, кийим-кечаклар, энг яхши нарсаларга эга бўлса-да, ё отаси, ёки онаси ёнида бўлмаса боланинг кувончи кемтик бўлиб қолаверади. Унинг бахти — оиланинг бутлигида.

Афсуски, бугун кўргонининг ярми бўш оилалар огрикли нуқталаримиздан бири бўлиб қолди. Ё ота (кўпроқ), ё она тарбиясини кўрмаётган болалар тарбиясидан кўнглимиз тўлмаяпти.

Саидахон тушкун кайфиятда ишга келди. Хонасига кирди-ю, ўзини тутолмай йиғлаб юборди. Малика опа уни ҳарчанд юпатмасин, кўз ёшлари тўтнамасди.

— Уларни деб тошни кемириб, сувни симирсам-у, охири оқибат ёмон оий деган ном олсам, шу адолатданми, опа? — дея дил ёрди у ўзини босиб олган. — Шу гапни эшитгунча, ўлганим яхшимасиди? Аслида ўзим аҳмоқ эканман, тўртто-вини ҳам олиб қолмай, иккитасини ўша пиёниста дадасининг олдида солиб берсам бўларкан.

— Тинчликми, Саидахон, нима гап ўзи?

— Э, нимасини айтасиз, эсласам кўзимга дунё қоронғи кўриниб кетяпти. Иккала ўғлим спорт тўғрарагига қатнашаётгудди. Қарасам, иккаласиниям кроссовкаси йиртилибди. Бунинг устига қизимнинг костюми тор бўлиб қолган. Шугинамга тезроқ костюм олиб бериш учун пул йиғаетгандим. Бун билган катта ўғлим менгаям олиб беринг, деб оёқ тиради. Олдин опангнинг камини бутлайлик, кейин сизларга навбат, деганимни биламан, мушдай болам менга бақрайганча: «Сиз ёмон ойисиз, ўғилларингиздан кўра қизларингизни яхши кўрасиз. Айтган нарсамизни олиб беролмас экансиз, дадамизнинг уйига жўнатиб юбормайсизми?», деса бўладими? Ўн йил бўлибди дадаси билан ажрашганимизга. Шунча вақтдан бери фақат болаларим деб яшабман. Кўрган оқибатим эса шу бўлди.

Аёл яна ўқиниб йиғлай бошлади. Малика опа ҳамкасбини нима деб овутишни бил-

УМИД ЧИРОҚЛАРИ СЎНМАСИН

май қолди. Нимаям десин, рўзгорнинг оғир юкини бир ўзинг кўтараман деб катта хато қилгансан, десинми? Ёки тўғри айтасан, ўғилларингни эрингнинг олдида солиб беришинг

лан мижжа қокмай, йиғлаб чиқди. Шу кундан бошлаб она ва қиз ўртасида кўринмас девор пайдо бўлди.

«Қизимни ўғай ота эшигини олиб бормайман, бағримда

керак эди, дегани маъкулми?..

Тўққиз яшар Сарвиноз мактабдан қовоқ-тумшугини осилтириб қайтди. Аҳволини сўраган бувисига ўшқириб берди. Кечки овқат устида холи-жонига қўймай сўроққа тутган ойисининг саволига савол билан жавоб берди:

— Нега менинг дадам йўқ? Нигора бир лахза ўзини йўқотиб қўйди.

— Дадаг, — дея эндигина оғиз очганди, қизи юзига тик боққанча:

— Сиз ёмон хотин бўлганингиз учун бизни ташлаб кетганлар! Тўғрими? — деди пинагини ҳам бузмай.

— Бу нима деганинг, аҳмоқ қиз? Ойисига ҳам шундай дейдими? — бувиси неварасининг юзига шапалоқ тортиб юборди.

— Қўйинг, урманг, ойи? Балки унинг айтаётган гаплари тўғридир.

Нигора секингина туриб, ётоғига кириб кетди. Туни би-

эркин улғаяди», деб бошқа турмуш кўрмаган аёл энди қаттиқ янглишганини, қиз болага ота тарбияси ниҳоятда зарурлигини шу тобда тушуниб етганди. Аммо...

Кўчада борарканман, мактабдан қайтаётган болаларнинг гаплари кулогимга чалинди. — Сардор, футбол ўйнагани чиқасанми? — деди уларнинг новчароғи.

Жавоб бериши керак бўлган бола ўйланиб қолди.

— У чиқмайди, чунки ҳозир уйга кириб, идиш-товоқ ювиши, овқат пишириши керак. У онасининг «қизи»-ку! — деди ўртадаги бола қийқириб қулиб.

Унга нариги шериги ҳам қўшилди:

— «Уй қизи»! Қиз бола! Онасининг қизи! Ва-ха-ха!!!

— Ўчир овозинг, иккаланг ҳам, оғзингга қараб гапирларинг! Ўзинг, ўзларинг ўшана-қасанлар!.. — бола шундай

Мулоҳаза

деди-да, югуриб кетди.

Болалар унинг ортидан бақириб қолишди:

— Сардор, тўхта! Ҳазиллашдик-ку, шунгаям хафа бўлдингми?

Бу пайтда боланинг кўнгли синганди.

— Ўртоқларингни хафа қилиб қўйдинглар-ку, — дедим уларнинг рўпарасида тўхтаб.

— Ҳа, яхши иш бўлмади, — деди новча бола. — Ахир, унинг ойиси анчадан бери бетоб-ку. Иккита кичкина синглиси бор. Дадаси эса умуман келмай қўйганимиш.

— Мен ҳам эшитдим, дадаси уларни ташлаб кетганимиш.

— Нега, ойиси бетоб бўлгани учунми?

— Билмасак...

Кўксимда огрик турди. Эҳ, биз катталар, кўнгил қўйида нималар қилмаймиз-а? Хато-ларимиз жабрини ўзимиз тортасак-ку, майлига. Аммо беғубор беғуноҳ болаларимиз қалбига ҳам жароҳат етказиб қўётганимизни нахот тушунмасак? Бечора Сардор. У ҳозир нима иш қилаётган экан? Ҳар кун иш қилиб кайфият билан бажарадиган юмушларига ҳам қўли бормаётгандир? Ёхуд шундоғам дард билан олишиб ётган волидасининг дилини огритиб қўйдимикан, а?..

Хулоса ўрнида мутафаккир бобомиз Юсуф Хос Ҳожибининг ибратли бир насиҳатини келтиришни лозим топдик: «Болалар отанинг меҳнати сингган бўлса, унинг феъл-йўриги яхши бўлади. Агар боланинг назорат қилувчиси бўлмаса, ундай фарзанд нобакор бўлиб улғаяди.»

Чиндан ҳам, фарзандларимиз бизнинг эртанги умид чирокларимиз. Улар отанинг меҳри тарбиясини тугал кўргандагина чин фарзандлик бахтини ҳис этадилар. Шундагина юрагига юсак орзулар бўй ростлайди. Янги мақсадлар сари интилади. Эрта бир кун эл-юрт қорига камарбаста, ота-онасига суянчқ бўлиб вояга етади. Шундагина дилбандимизнинг юзига боққанлар бизнинг ота-она сифатида чеккан заҳматларимиз, меҳнатларимизнинг ширин меvasини кўришади.

Шахло ТОШБЕКОВА

ЛАФЗ — тилимизда, асосан, «ваъда», «аҳд»-маъноларини англатган «лафз» сўзининг туб илдизи «талаффуз», «сўз», «ибора», «ифода» каби маъноларга эга. Шунинг учун ҳам бу сўзнинг «ваъда» мазмунидаги вазифаси кўнча маънода деб изоҳланади.

Бизда лафзсизлик уят саналади. Боболаримиз азалдан лафзинг ҳалол бўлсин деб ўргатиб келганлар.

Журналдан

Бирдан эрининг шошилмай, очик чехра, ширин лафз билан кириб келгани Ойша холага нашъа қилиб кетди.

Журналдан

СУВОРА — «Шашмақом»нинг Бузрук макоми асосида яратилган куй ва ашулалар тилимизда «Сувора» деб аталади. «Сувора» сўзининг туб илдизи «отлик», «отга минган ҳолда» деган маънони англатади.

Суворанинг яна уч хили — машхур чолғу куйларидир.

Ўзбекистон. Миллий Энциклопедияси

КАЛЛАВАРАМ — ақл билан эмас, ўйламасдан, пала-партиш иш қиладиган фикрсиз одамларга нисбатан тилимизда «каллаварам» сўзи қўлланади. Хўш, бу сўзнинг асл маъноси қандай? «Каллаварам» сўзидаги «варам» сўзи арабчада «шиш», «ўсма», «яллиғланиш» деган маъноларни англатади.

Бу каллаварамга гап қор қилганида шу пайтгача бирор ишнинг этагини тутган, ҳеч бўлмаса ўзини эплаган бўларди.

Журналдан

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

Яшаётган битиклар

Хусанжон Амин
ҒУЗОРҲИ

ТИЛАК

Остонангдан узилмасин ҳеч,
Умид билан босган қадаминг.
Яхши ният тиласин сенга
Қўлинг тутган ҳар бир одамнинг.

Ҳаёт асли шароб тўла жом,
Айро йўлда сиймасин чил-чил.
Бағринг очиб чорласанг меҳмон —
Биров эмас, сен ўзинг кутгил.

ЎТИНЧ

Она тупроқ!
Муштиллар болангни кечир.
Кечир, ўтинаман,
Кечир, сени жондан
Суйганим учун.
Сизинаман бир умр,
Кечир,
Юзингга оёқ қўйганим учун!

ФАХРИМСИЗ, ХОНЗОДАБЕГИМ!

Болалигимдан эртақларни яхши кўраман. Муъжизаларга ишонгим келаверади. Китоблардаги ҳаёт ичра яшагим келади баъзан.

Бир кун қўлимга ёзувчи Пириккул Қодировнинг «Илдузли тунлар» романи тушиб қолди. Эрталабча мижжа қокмай, ўқидим.

Ўша тунда Бобурнинг болалик йилларига гувоҳ бўлар эканман, ўзимга «дугон» топиб олдим. У шох ва шириннинг олдида Хонзодабегим эди. Нега уни бунчалар ўзимга яқин олдим, биласизми? У тасаввуримда гўзал, ақлли, доно, мулойим, оқила, беозор санам сифатида гавдаланди. Уни ўша замоннинг мафтункор либосларида — бежирим дуррачаю беқасам қаболарда санъатдан дарс бераётган ҳолда кўрадим. Қаранг, қандай гўзал ўтмишдошларимиз бор-а?!

Хонзодабегим 18 ёшида менга сирдош бўлди. От чоптириб, човгон ўйнаганида, унга қўшилиб завқландим. 25 ёшида меҳрибон опамга айланди гўё. Ҳасратли лаҳ-

Қ а т р а

заларда унга қўшилиб йиғладим. Матонатига, жасоратига тан бердим. Муҳаббатини юрати остига қўйиб, уқаси учун ўзини қурбон қилиш, Шайбонийхоннинг ҳузурда қолиш, оиласининг ор-номусини ҳар нарсадан устун қўйиш фақат Хонзодабегимларнинг қўлидан келади.

38 ёшида ўғли билан Мирзо Бобурнинг ёнига келиб дийдорлашганида, унга қўшилиб қувондим. Аммо қисмат синовлари тугамаган экан, Хонзодабегимнинг 11 ёшли нурийдиса вафот этди. Собри ўзига либос қилиб кийган бу аёлни ўз онамдек ҳурмат қила бошладим. У қолган ҳаётини уқасининг оиласига бағишлади, Ҳумоюн ва Комронни яраштиришга интиди. Жияна-рига муносиб келин танлай билди. Шу дамларда у буюмидек хокисор кўринди.

Шунчалар беозор бўлиб яшаш мумкинми? Мумкин экан. Бу ҳақиқатни менинг аждодим исботлади. Фахрланишга ҳақиман демак. Қанийди, барча ўзбек аёлларида Хонзодабегимнинг сийрати бўлса...

Наргиза АҚРАМОВА,
Наманган шахри.

АҲИЛЛИК ҲИКМАТИ

Бандлик дастури амалда

— Ўтган "Мустаҳкам оила йили" биз Куйи чирчиқликларга ҳам катта муваффақиятлар олиб келиш билан бирга зим-мамизга бир қатор масъулиятли вазибаларни юклади, — дейди туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кумитаси раиси Насиба Боирова.

— Туманимизда жами 98700 нафар аҳоли истиқомат қилаётган бўлса, шундан 49 мингга яқинини аёллар ташкил этади. Жорий йилда тумандаги оилалар сони 24 минг 700 тага етди. Шуни кўриб, 2012 йилда 830 нафар аёллар ва 1072 нафар коллеж битирувчилари иш билан таъминланди.

Минг эшитгандан кўра бир марта кўрган афзал, яхшиси, сиз ёшларимиз фаолияти билан ташининг, дея ҳамроҳимиз бизларни Дўстободдаги МТП

қошидаги "Агротехсервис"га бошлади.

— Бу ерда авваллари асосан техникаларга хизмат кўрсатилар эди, — дейди ҳуқуқий маслаҳатчи Амина Холикова. — 2011 йил августда

очилган "Нихол" агротехсервис шўъба корхонаси 10 та йўналишда фаолият юритмоқда. Корхонада тикув цехи ишга тушган, ўнлаб аёллар ҳам меҳнат билан банд бўлишди. Мазкур цехда ҳозир 20 нафар хотин-қиз ишламоқда, ҳадемай, уларнинг сони 200 нафарга етади.

Тикув цехида яратилган шарт-шароитлар билан танишарканмиз, шинам ва ёруғ бинода қиз-жувонларни ўз касбига меҳр-муҳаббат билан ёндашаётганини кўриб қувондик.

— Агротехсервис қошида паррандачилик ва чорвачиликнинг йўлга қўйилиши қўшимча наф келтирмоқда, — дейди Севара Ҳошимова. — Ишчиларимизга товуқ ва мол гўшти, тухум, сут-қатиқ маҳсулотлари арзон нархда етказиб берилмоқда. Туманимиздаги коллеж ўқувчиларига бир хилда кийим-кечак тикиб берамиз. Шунингдек, болалар боғчалари, шифоналарга кўрпа-ёстиқ жилдлари тикиш учун шартнома имзолаганмиз. Айниқса, миллийлигимизни акс эттирадиган аёллар ва эркаклар кийим-кечаклари кўпчиликка манзур бўлмоқда. Макссадимиз, аввал ички бозорни таъминлаб, сўнгра ташқи бозорга чиқмоқчимиз. Шу билан бирга, маҳалла маслаҳатчилари, туман бандликка кўмаклашиш маркази ходимлари ёрдамида ишга лаёқатли аёл-жувонларни, коллеж битирувчиларини иш билан банд этишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Нигора ЭРКИН кизи,
"Оила ва жамият"
муҳбири.

И б р а т

ҳафтадан ортиқроқ касалхонада ётдим. Бир кун бош шифокор Нодирахонга ишора қилиб, "Опа, қизингиз жуда меҳрибон экан. Энг оғир пайтда

жонингизга ора кирди-я. Кудангиз ва куёвингизга ҳам гап йўқ. Уни бу ерда қолишига шунчалик йўл беришибди...", деб қолди. Мен бўлсам уни келиним дегим келмасди. Бироқ айтишга мажбур бўлдим. Хайратдан пол қолган шифокорлар, "Бизга ҳам шундай келинлар nasib этсин", дея ният қилишди.

Балки, оғир беморлик пайтимда Нодирахоннинг югуриб-елишлари, меҳри мени ҳаётга қайтаргандир. Шуларни ўйласам тўлқинланиб кетаман. Меҳр кўрмоқ учун, аввало уни бериш керак экан, азизлар!

Дилором АСАДОВА,
Оққўрғон тумани Мустақиллик маҳалласи.

КЕЛИНИНГИЗ ҚИЗДЕК БЎЛСА...

Ахир меҳр берсанг, меҳр кўрасан, деб бежизга айтишмаган.

Ёлғиз ўғлим билан келиним оилада икки қанотимга айланишган. "Ёр-ёр"лар билан эшитгимдан кириб келганидаёқ Нодирахонни қизимдек қабул қилдим. Институтни эндигина тугатган пайти эди. Яхши гапириб, уй юмушларини, рўзгорнинг пасту баландини ўргатдим, у ҳам айтганларимга қулоқ тутди. Аста-секин бир-биримизга меҳримиз тушди. У оиламизнинг ҳақиқий аъзосига айланди. Уч қизим тўртта бўлди.

Ўтган йилнинг бошида бетобланиб, тўшакка миҳланиб қолдим. Яратганга шукр, вақтида келинимга оналик меҳрини берган эканман. Икки

тўлқинланиб кетаман. Меҳр кўрмоқ учун, аввало уни бериш керак экан, азизлар!

Дилором АСАДОВА,
Оққўрғон тумани Мустақиллик маҳалласи.

ҚАРИШГА ҚАРШИ МАҲСУЛОТЛАР

Инсон организмнинг тез "қаришида" кунда истеъмол қилинаётган маҳсулотларнинг ҳам таъсири катта. Этиборингизга ушбу жараёни сустлаштиришга ёрдам берувчи 10 та маҳсулотни тавсия этамиз.

Таркибидаги антиоксидантларнинг таъсири даражаси бўйича олхўри меваларнинг энг яхшиси ҳисобланади. Бундан ташқари, у қондаги ортиқча радикалларга қарши кураша олади. Ушбу радикаллар қанчалик кам бўлса, инсон қамати ҳам меъёрида, расо бўлади.

Чет давлатлардан бизга ҳам етиб келган брокколи карами таркибида саломатлик учун зарур бўлган фитокемивий глюкозинолатлар мавжуд. Улар ёш ўтиши билан келиб чиқадиган хасталикларни сезиларли даражада камайтиради. Уни мунтазам равишда истеъмол қилиб туриш инсон организмда пайдо бўладиган турли шиш (опухоль)нинг келиб чиқишини камайтиради.

Черника инсон танасининг тез қаришига йўл қўймайдиган ишончли воситалардан биридир. Черника меваси антоцианинларга бой бўлиб, у лиши ва мия фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади. Кунига ярим стакандан тановул қилиб турилса, ёш билан боғлиқ хотира ва қобилятининг сустлашиши каби хасталикларнинг олди олинади.

Сут нафақат инсон саломатлиги ва териси учун, балки организмнинг таянч вазифасини ўтовчи суяклар учун ҳам жуда фойдали. Ҳар бир одам кунига бир стакандан сут ичиб турса, фойдадан холи бўлмайди.

Оддий карам таркибидаги иккита антиоксидант (лютеин ва зеаксантин) катта ёшли одамларда кўп учрайдиган турли қўз касалликларининг ривожланишига йўл қўймайди. Бу хасталикка 65 ёшдан ошган инсонларнинг 20 фоизи дучор бўлишган. Шунинг учун ёшлиқдан бошлаб карамли таом ва салатларни тез-тез истеъмол қилиб туриш мақсадга мувофиқдир.

Антиоксидант, фойдаланган бўлган, кальций ва мағнийга бой бўлган қизил ловия инсон организмнинг қувватини оширади, қон босимини меъёрида сақлайди ва ҳазм қилиш тизимини яхшилади. Бундан ташқари қизил ловия таркибидаги тўқималар тез сўрилувчи хусусиятга эга бўлгани боис, организмдаги холестерин миқдорини ўз меъёрида сақлаб туришга ёрдам беради.

Кунгабоқар писталари одам организмнинг қаришга қарши курашиш қобилятини оширувчи яна бир маҳсулотдир. Ҳаммага маълумки, ёш ўтиши билан организмнинг хасталикларга қарши курашувчи иммун тизими ҳам сустлаша боради. Писта эса Е дармондорисига бой бўлгани боис инсоннинг иммун тизимини мустаҳкамлайди.

Сариқ ва айниқса қизил (оқ эмас) пиёзда флавоноидлар гуруҳига мансуб бўлган антиоксидант — кверцетин миқдори юқори бўлгани боис, у шамоллаш ва тумовга қарши курашувчи кучли восита ҳисобланади. Шу билан бирга улар катта ёшли одамларда кўп учрайдиган артрит хасталигиди ҳам даволовчи восита сифатида ишлатилади. Кверцетин моддаси катаракта касаллигини даволашда ҳам кенг қўлланилади.

Альфа ва бета-каротинларнинг манбаи бўлган сабзини тез-тез истеъмол қилиб турилса, одам организмнинг иммун тизими мустаҳкамланади, саратон ривожланишининг олди олинади. Кўп миқдордаги каротиноидлар инсон терисининг тез қаришига йўл қўймайди ва уни ўлтрабинафша нурларидан сақлайди.

Қизил қалампир ҳам бета-каротинларнинг кони ҳисобланади. Шу билан бирга инсон терисининг тузилишини яхшилашга ёрдам берувчи коллагенлар даражасини меъёрда сақлаб турувчи С витамини ҳам қалампир таркибида кўп миқдорда учрайди.

Гулчеҳра АЗИМОВА тайёрлади.

ТАБРИКЛАЙМИЗ! Ҳурматли Гулнораҳон!

Сизни таваллуд кунингиз билан муборакбод этамиз. Бахтимизга соғ-омон, хонадонимиз фаршаста бўлиб юринг. Фарзандларингиз ва невараларингиз номидан турмуш ўртоғингиз

Б. Ибрагимов.

Тошкент шаҳар йўловчи транспортининг барча турлари ҳаракатини лицензиялаш ва мувофиқлаштириш департаменти томонидан «Dilkam trans» МЧЖга берилган АТ 0056302 (01116 DBA рақамли машинага тегишли), АТ 0056305 (01119 DBA рақамли машинага тегишли) лицензия йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар Миробод тумани ер тузиш ва қўчмас мулк кадастр хизмати томонидан Миробод тумани Пирмухамедов қўчаси, 14-уйда яшовчи Рўзиматов Шукрулло номига 10.02.2012 йилда берилган №542-сонли ҳада маълумотномаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.	Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.	Сартарошлик — 2-3 ой (ўйил болалар учун).
Аёллар костюм-шмиди, плаш-пальто — 1-2 ой.	Гўзаллик салонига тайёрлаш — 1 ой.
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.	Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка).
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).	Тўқувчилик — 2-3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой. Нуқтали — 1 ой.	Инглиз тили — 3 ой, Рус тили — 3 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.	Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Торт олий курси — 1 ой.	Декоратив гул, сарпо қўти ва саватлар ясаш — 2 ой, Бисердан гуллар, дархатлар ясаш — 2 ой.
Уйғур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.	Карвинг (мева ва сабзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.
Аёллар сартарошлиги — 3 ой.	Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва макиаж — 1 ой.	
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.	
Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.	

Барчаси амалиёти билан. Ётоқхона мавжуд.
Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзое 1-уй 31-хона.
МУЎЛЖАЛ: Юнусобод дехкон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).
ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йўли қўчаси 4-уй 40-хона. МУЎЛЖАЛ: Қўйлик кийим бозори рўпарасида. ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

...Кайнона-келинининг чиқишмаётганидан Фарход икки ўт орасида қуярди: онасини десинми, хотинини? Охир-оқибат тўрт кишидангина иборат хонадон иккига бўлиди.

Фарход Чирчикдан аввалига уй, кейин эса иш топди. Қулоғи ҳам тинчигандек бўлди, лекин барибир хаёли Тошкентда ёлғиз қолган онасида эди. Ёлғиз ҳам эмас — жой қидираётган ёш оиллага (уйи тўрт хоналик) бир хонасини ажратибди. Яхшигина ижара ҳақи оларкан. Лекин онаси ҳам рухий исканжада: ўғли бор, келини, набиралар... Аммо ёнида бегоналар!

...Эри автохалокатга учраб, бева қолганида Фарида йигирма тўртда эди. Бутун ҳаётини якка-ёлғиз фарзандига бағишлади. Ўқитди. Уйлантирди. Лекин келини билан мурасаси келишмади... Шунда ўғлига жahl устида: "Ё мени дейсан, ёки хотинингми!", деганида, жигарбанди охиргисини танлади-да, ўзининг тинчини ўйлаб, жимгина осуда жойга кўчиб кетди.

"Мен нима қилсам ҳам оиламни деб қилдим... Икки мурғак болам тирик етимликда сарсон-саргардон бўлиши керакми? Етимликиннинг нималигини ўзим яхши биламан-ку. Лекин тирик етимлик ундан-да оғир, ахир! Келин ҳам чўри эмаску. Шу оиланинг бир аъзоси! Бировнинг кипригида авайлаб ўстирган эрча фарзанди! Онам мени тушуниши керак эди. Ахир минг қилса ҳам онам-ку?" дея ўзига-ўзи тасалли беришга уринарди. Аммо ичиди бошқа бир овоз унга тинчлик бермасди: "Бу ишинг савобмас, лекин гуноҳ ҳам эмас! Онанинг муҳтарам мўътабар зотлиги маълум.

Фарзанд бўлиб унга нима қилиб бердинг?"

Онасининг таънаси: келининг итальянча мебелсиз келганида эди. Моли дунёси курсида-да. Неваранинг битта пилани бехос туширвогани... Шундоғам тутаётган чўғни ёндирди — жанжал бошланди. У ўзини алдашга: "Майли,

— Хотиржам бўлавер, мен синадим.

— Ойи...

— Нима ойи?

— Танишай, мен ҳам у кишининг кимлигини билсам ёмонми?

— Марғилонлик экан. Аввалги аёлидан икки боласи билан ажрашган экан. Нима, сенинг-

айт! Гапираверсин, менга ҳеч ким ҳўжайин эмас, ўз тақдиримни ўзим ҳал қиламан. Шунча йиллик умримни сени деб ҳазон қилдим, мана бугун оқибатини кўрайман. Қадримга етдингми? Энди ўзим учун яшайман!

— Ойижон, ахир...

— Йўқ, мен у кишига ваъда

бердим, — деворга тескари ўғрига жавоб берди Фарида.

Фарход маънос ҳолда эзилиб уйига қайтди. Дунё кўзларига қоронғи бўлди. Ўғилчиси "Қачон уйимизга борамиз?" деган эди, жеркиб берди:

— Уйимиз мана шу, жанжал йўқ, тинчгина. Ёмонми?

Ха, қулоғи тинч.

Аммо елкасидан оғир бир юк босгандай, ўзини беҳаловат сезар, ичини нимадир кемирарди. Эрининг хомуш ўтирганини сезган хотини:

— Ойимлар яхши эканларми?

Савол жавобсиз қолди. Эр нигоҳини номаълум нуқтага қадаб бир алфозда ўтирар, юрагидан нималар кечаётгани ўзигагина аён эди. "Манави Худонинг газаби!"

— Ҳаммаси мени деб бўлди, болаларни эркаталвордим, — деди. Яна келин эрига қараганча. — Бола азиз, одоби ундан азиз, деган мақолни унутдим. Шу нарсани дебми, шунга шунчами, деб баланд келдим. Ту-

с и -

қилаверма, онанг ҳовуридан тушар, набираларини соғинса кейин ҳаммаси яхши бўлар", дея таскин топишга ҳаракат қилди. Лекин "Онанг эрга тегмоқчи" деган хабарни эшитиб, ичиди нимадир синди. "Эй худо, ойим..."

Нима, мумкинмасми? Эндигина қирқ уч ёшда бўлса! Биттагина боласини ўйлаб, йигирма йил ёлғиз яшади, сабрига балли! Бошқа оила куриш...

Лекин ким экан бўлажақ "куёв"?

Фарход онасиникига келди.

— Кимлиги, қаерданлиги, нима иш қилиши кифоямас, ойи, — деди у тутакиб.

ча турмуши бузилганларнинг ҳаммаси ёмонми? Мени ким деб ўйлаётсан, кўчадаги бета-йин билан яшаб кетавераманми?

— Хўп, майли, мен ҳам сизнинг эрга чиқишингизга қаршимасман. Лекин... ёши сиздан кичик экан-ку?

— Нима бўпти?

— Одамлар нима дейди, Фарида ўзидан ўн ёш кичкина эр билан яшаётганимиз деган гапларни мен кўтаролмайман, ойи, тушуинг?

— Шундай дейдиганларнинг менинг кунимга ярайдими, қани

Азизлар, ўзим қилган хатонинг бировга гапириб беришга ҳам ботинолмайман. Сабаби, ҳар қандай одам бу воқеани эшитиб, бошқаларни эмас, фақат мени қоралашидан уялган. Шундай бўлса-да, барибир менинг бошимдан кечган алпамиш кўргуликлар бошқаларга сабоқ бўлса деган умидда сизларга мурожаат этишга мажбур бўлдим.

...Аёлим билан икки қизни оқ ювиб, оқ тараб, вояга етказдик. Катта қизим институтнинг иккинчи босқичида ўқиётганида бир йигитдан совчи келди. Суриштирсак, иккаласи бир жойда ўқир экан. Оиласида тўнғич ўғил, икки укаси бор экан. Ота-онаси оддий одамлар. Оила аъзолари бор-йўғи икки хонали, каталакдек уйда туришар экан. Хотиним билан маслаҳатлашиб, қизимиз ночор оилада қийналиб қолмасин, деган исти-ҳола билан совчиларга рад жавобини бердик. Улар қизингиз билан ўғлимиз ахду паймон қилишибди. Севинган ёшларнинг бахтини боғламайлик, дейишди. Бу гапларни эшитиб жаҳлим чиқди. «Қизим ҳали ёш, ҳаётнинг аччиқ-чучу-гини билмайди. Ўғлингиз билан бошқа учрашмайди», дедим. Қизимга ҳам у йигит билан бошқа учрашмайсан, деб шарт қўйдим. Шу орада бошқа совчилар ҳам кела бошлади. Улар орасида бир оила менга маъқул келди. Ўзига тўқ хонадон, ўғли ҳам ўқиган, яхши бир касбнинг эгаси экан. Қизимнинг кўнглини ҳам сўрамасдан, розилик бериб юбордим.

Тўй туман марказидаги муҳташам тўйхонага белгиланган эди. Келишилган маҳалда қуёв навақлар уйга келишди. Уларни меҳмон қилгач, домла никоҳ ўқиш учун келин-куёвни ичкери уйга тақлил қилди. Бирпасда уйда аёлларнинг гала-говури бошланди. Нима гаплагини сўрасам, келин ҳеч қаёқда йўқ эмиш. У-бу жойга чиққандир, деб ўйладик. Кечгача қизимни тополмасак, денг. Миямга қон

қуюлгандек, бўлди гўё. Хотиним хушидан кетди. Уйда «келин қочиб кетибди», деган пичир-пичирлар бошланди. Бирпасда бўлажақ кудалар келиб, жанжал кўтаришди. «Қизингизни бунақа хунари бор экан, нима қилардингиз, розилик бериб, энди ҳаражати-мизни тўлайсанлар. Бизни эл-юртга шарманда қилдингиз», деб бақирини шарди. Ўша пайт миямга аҳмоқона бўлса-да, бошқа бир фикр келди. "Тўй қолдирилмайди, катта қизим бўлма-са, ана кичкинасини бераман", дедим. Кудалар олдинга иккиланишди-да, кейин ноилж рози бўлишди. Ахир

“ҚИЗЛАРИМНИ ЎЗИМ БАХТСИЗ ҚИЛДИМ”

шунча меҳмон тўйхонада келин-куёвни кутиб ўтиришганди-да! Олдинга қариндошлар қаршилик кўрсатиб, яхшилаб ўйлаб қўришсини маслаҳат беришди. Аммо гишт қолиддан кўчган эди. Яъни қиз меники, турмушимизга аралашилса бировнинг ҳақи йўқ, деганимдан кейин ҳеч ким миқ эта олмади. Кичик қизим Севаранинг оҳ-воҳларига қарамасдан, аммалари келин либосини кийдиришди. Унинг олдинга кириб, жон болам, бизларни номусдан қутқар, деб йиғлаб ёлвордим. Шўрлик қизим ҳали коллежда ўқиши тугамай, турмуш қураётган эди.

Бир амаллаб ҳар қалай элнинг олдида тўй бўлиб ўтди. Мен эса сира ўзимга келолмасдим. Тўйнинг эртасига қизим ўқийтган коллеж раҳбарияти бу хабарни эшитиб, мени суд-

Бўлган воқеа

шунингга ҳаракат қилмадим ойимни! Мени деб иссиқ жойингизни ташлаб келдингиз. Мени деб азоб чекапсиз, Фарход ака...

Фарход хотинига ғалати қаради. "Иссиқ жойимми... Ҳаммаси ҳолва экан, Сония! Ойимиз турмуш қурапти. Ким билан дейсанми, ўзидан анчагина ёш. Ишқилиб охири бахайр бўлсин-да!"

Фарход шундай хаёллар билан ўтирганида қўл телефони жиринглади.

— Ўғлим...

Титраб чиққан овоз Фарходни доводиратиб қўйди.

— Тинчликми, ойи, нима гап, нега йиғлаяпсиз?

— Мени кечир болажоним, сени хафа қилиб қўйдим, анави одам ғирт товламачи, ўғри экан.

— Йўғ-е, қаердан билдингиз?

— Кеча тунда уйимизга бир аёл мелиса билан ўшани қидириб келди.

— Хотини эканми?

— Қайда, унияим алдаб, тўрт ойча аввал шаърий никоҳдан ўтиб яшаётган экан. Кейин иш-далигидея уйини шип-шийдон қилиб, қочиб кетибди лавнати.

— Ойи, ишқилиб сизниям алдамдими?

— Эртага никоҳ ўқитмоқчи эдик, Худо сақлади болам. Мелиса бу қазоб хотинбознинг қўлга тушганини айтиб, менданам кўрсатилар олди.

— Ойи, биз ҳозирок йўлга чиқамиз, невараларингиз соғинибди сизни...

Бир ҳафтадан сўнг Фарход ўзи туғилиб ўсган ҳовлига кўчиб келди...

Муҳаммад ШОДИЙ.

Миннатдорчилик

КЎЗЛАРИМДА СЕВИНЧ ЁШЛАРИ

Қизим Муслимаҳон туғилганида ўзимни бу дунёдаги энг бахтли аёллардан бири деб билганман. Қўтилмаганда икки ойлик чақалоқ куну тун безовталанадиган бўлиб қолди. Кўп ухлагани етмагандек, қийналиб нафас оларди. Шифокорларга мурожаат қилсак, унда тугма юрак нуқсони борлигини айтишди. Бу ташхисни эшитиб, эзилдим. Лекин қизалогимнинг албатта тузалиб кетишидан умидим бор эди.

Шундан кейин "Аёллар кенгаши" республика жамоат бирлашмасига мурожаат қилди. Яратганга беҳисоб шуқурлар бўлсинки, 2011 йилининг 16 июнь кунини бирлашма ҳомийларидан бирининг ёрдами билан биз Ҳиндис-тоннинг Дехли шаҳрига йўл олдик. У ерда "Medanta" клиникасининг етук мутахассисларидан бири, шифокор Нарез Триханнинг муваффақиятли операцияси туфайли қизим омон қолди. Операциядан кейин 22 кун давомида клиника шифокорлари назоратида бўлиб, 8 июль кунини Тошкентга қайтиб келдик.

Мана орадан бир йилдан кўпроқ вақт ўтди. Айни пайтда қўзимнинг оку қораси бўлмиш Муслимаҳон тенгдошлари каби бенуқсон, соғлом ўсаётганини қўриб, қувоняпман. Энг қувончлиси, у бундан икки ойча аввал биринчи қадамини қўйди. Унинг кулгулари, тетик ҳаракатлари бутун оиламизга фойз, қувонч бағишлаётди. Дилбандимнинг дардига дармон бўлган, беҳисоб ҳаётини сақлаб қолишда ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан кўмак берган "Аёллар кенгаши" РЖБ жамоасига чин юракдан раҳматлар айтишимиз.

Яқинда шифокор Нарез Трихан Тошкентга келганида қизимни тиббий текширувдан ўтказишди. Саломатлиги қўтилганидан ҳам аъло эканини эшитиб, кўзларимга севинч ёшлари келди.

Дилором СУЛТОНОВА,
Тошкент шаҳри.

Тахририятга мактуб

га беришларини айтиб қўрқитди. «Ота-она бўла туриб, ўз жигаргўшангизга раҳмингиз келмадингми? Ахир бу мурғак қиз ҳали оила қуришга тайёр эмас-ку. Ўқишлари нима бўлади? Ўз тинчлигини ўйлаб, қизингизни бахтсиз қилдингизми?», деб роса дашном беришди. Уларнинг гаплари нақадар ҳақ бўлмасин, қанчалик афсуснадомат чекмаин энди кеч эди...

Ниҳоят, катта қизимдан ҳам хабар келди. Кейин билсак, у ўша кунини севган йигити билан қочиб кетган экан.

Кейинги воқеалар эса янада даҳшатли тус олди. Севара қизим ёш бўлгани боис, рўзгор ишларини эплай олмай роса қийнади. Эри ва қайнона-насидан опаси ҳақида ёмон гапларни эшитавериб, калтак еявериб, касалманд ҳолда уйга қайтиб келди. Бу ҳам камлик қилгандек, катта қизим ҳам бир болали бўлгач,

қайнонаси билан чиқиша олмай «ажрашаман», деб туриб олди. Уни уйдан чиқариб юборишга қўзим қийнади. Нима бўлганда ҳам фарзандим-ку!

Бугун маҳаллада бош қўтаролмай қолдим. Тўй-томошага боролмайман, жамоатга қўшилолмайман. Тўғри, ҳеч ким менга таъна-маломат қилаётгани йўқ, лекин барибир қўрган кўзга, эшитган қулоққа ёмон бўлар экан. Бундай қисматни душманимга ҳам раво кўрмайман. Ҳозир бошим қотган, нима қилишни билмайман. Маслаҳат беринглар, азизлар, тўрт томон бек қўчадан қандай чиқиб кетайин?

РАШИД ака,
Тошкент вилояти.

Мактубни Нилуфар САПАЕВА тайёрлади.

ОЧОФАТ РЕКОРДЧИЛАР

1998 йил 17 июнда АҚШлик Жонни Рейтц "Гиннес жаҳон рекордлари: "Праймтайм" кўрсатувида иштирок этиб, стандарт катталиқдаги уч дона гамбургерни оғзига жойлаштирди ва янги жаҳон рекордини ўрнатди. Мусобақа шартларига кўра, иштирокчилар гамбургерларнинг бир бўлагини ҳам ютиб юбормасликлари керак эди.

Худди шу дастурнинг 2001 йил 11 март кунги Лос-Анжелесда намойиш этилган сониди шведиялик меҳмон Жимми Скулд бир дақиқа давомида семизлиги 1,7 см бўлган етти дона сосискани ютиб юбориб, янги жаҳон рекордини ўрнатди.

2001 йил 27 июль куни Лондонда Британ қироллиги фуқароси Питер Даудесвелл уч дақиқа давомида тўрт дона хот-догни пақ-

қос тушириб, янги жаҳон рекордини ўрнатган.

2002 йил 28 июнь куни Лондонда жойлашган "Гиннес" Рекордлари-нинг бош қароргоҳида англиялик Стив Макхью уч дақиқа ичида олти дона мурабболи кулчани паққос тушириб, янги жаҳон рекордини ўрнатган.

2002 йил 28 сентябрда Британиянинг бошқа бир фуқароси Кэтрин Ратклифф уч дақиқа ичида чока, яъни хитой овқат таёқчалари ёрдамида 108 та мармеладни ейишга муваффақ бўлганди. Бу рекорд Гейтсхеддаги "Смитс Тайн-энд-Беа" дўконида амалга оширилган эди.

Орадан бир ой ўтиб эса, АҚШ фуқароси Эмброуз Мэнди уч дона кремли печеньени 49 сонияда еб, рекордлар китобидан ўрин олган.

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

ПЕШОНАМГА ЁЗИЛГАНИ БОРДИР

Онамнинг вафотидан кейин отам бошқа турмуш қурмади. Оилада уч қизимиз. Опаларим оилали, бола-чақали бўлиб кетишган. Отам зиёли инсон бўлгани учун, китобга, илм-фанга ёшлигимиздан қизиққанмиз. Мен аввал ҳаётда ўз ўрним ва мавқеим бўлишини истаганим учун келган совчиларга розилик бермаганман. Албатта ўзим орзу қилган муваффақиятларга эришдим, лекин бахтим очилмади. Опаларим билан қачон кўришсак, биринчи навбатда менинг тақдирим масаласи кўтарилади. Нима қилай, пешонамга ёзилгани бордир, деб уларни овутаман. Лекин...

Ёшим 34 да. Шифокорман. Озодалик, саришталикни хуш кўраман. Нокаментарликка йўлмангу, тайёрлаган миллий таомларимни татиб кўрганлар яна пишириб беришимни сўрашади.

Менинг ёшимда албатта уйланмаган йигитни топиш бироз мушкул. Янаям ким билади. Муҳими, инсофли, иймонли, тайинли касб-хунарни инсон чикса, турмуш қуришга қарор қилдим.

МОХИРА,
Сурхондарё вилояти.

ҲАЁТ ДИПЛОМИ БОШҚА ЭКАН...

— Ассалому алайкум, «Оила ва жамият» газетасини?

— Худди шундай, сизни «Оила» бўлимидагилар эшитида.

— Ўғлим масаласида ёрдам сўрамоқчи эдим.

— Хўш, у ҳақда гапириб берингчи.

— Исми Бехруз — 40 ёшда. Икки нафар фарзанднинг отаси. Оиласи билан ажрашган. Очигини айта қолай, негадир бир дунё орзу-хаваслар билан топган келинимиз негадир бизнинг оилага кўникиб кетолмади. Неча марта насиҳат қилдим, йўл-йўриқ кўрсатдим, қайда, ўз бағданидан қолмади.

— Холажон, барибир ҳар қандай қиз ҳам бошқа бир муҳитга тушганидан кейин довларайди, ўрганоламайди, бу табиий-ку!

— Тўғри, лекин бизлар тугул, ўз ота-онасининг ҳам ҳурматини жойига қўйолмади. Баъзан ҳеч бир сабабсиз,

Бахтли бўлинг

жанжал-тўполонсиз уйига кетиб, ойлаб қолиб кетадиган одат чиқарди. Рўзгор тутишни, саришталикни билмасди. Ёлғиз ўғил бўлишига қарамай, оиласи тинчиб кетармикин, деган ниятда ҳатто алоҳида уй ҳам олиб бердик. Шунда ҳам келиним на рўзгори, на эрининг усти бошига қаради. Ишонасизми, ўзим бориб, уй юмушларини саранжомлаб келардим. Охири сабри тугаган ўғлим ажрашишга қарор қилди.

Ўғлим инженер-технолог ва иқтисодчи мутахассисликларини эгаллаган, лекин на илож, ҳаёт дипломи бошқа экан. Иши, уй-жойи тайин. Ичмайди, чекмайди. Озода, ораста, иложи бўлса

ўқимишли, уйим-жойим дейдиган аёл бўлса, келин қилардим.

МУҲАББАТ опа,
Тошкент шаҳри.

ДАДАМНИ КЎНДИРДИК

Оилада уч ўғил, бир қизимиз. Акаларим уйланиб, синглим турмушга чиқиб, бола-чақали бўлиб кетишган. Фақат мен ҳали оила қурмадим. Онамнинг қон босимлари тез-тез ошиб турарди. Охири қазо қилди. Шундан кейин дадам анчагача ўзига келолмади. Қайта уйланишни ҳам истамади. Аммо бизлар маслаҳатлашиб, зўрға кўндирдик.

Энди эса муносиб аёл топиш муаммо бўлгани учун охири сизларга мурожаат этаяпмиз. **Дадамнинг ёши 56 да.** Ўзлари кўли гул уста. Камтар, меҳрибон инсон. Уларнинг ёнида йўлдош бўладиган, Андижон вилоятида яшайдиган аёл топилса хурсанд бўлардик.

ШУҲРАТЖОН,
Андижон вилояти.

ИҚБОЛНИНГ КЕЧИ ЙЎҚ

Яқин дугонам Дилдоранинг эри ҳарбий бўлиб, тақдир экан-да, уч йил турмуш қуришиб, фарзандли бўлишмади. Дугонам эса қайта турмушга чиқмади.

Дилдоранинг ёши 44 да. Олий маълумотли. Банкда ишлайди. Оғир-босиқ, мулоҳазали аёл. Агар 45-55 ёшгача бўлган, зиёли, оилани қадрлайдиган инсон учраса, турмуш қуришга рози.

РАЪНО,
Тошкент шаҳри.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руқнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Табиат — дорихона

СЕДАНА

Седана нафақат рўзгорбор ўсимлик, балки дориворлиги билан машҳурдир. У балғам кўчириш, ел ҳайдаш, шиллиқли ва қаттиқ ўсмаларни шимдириш, ғалвирсимон суяклардаги тикилмани очиш, сўғални йўқотиш хусусиятига эга. Бундан ташқари тумовда фойдали бўлиб, гижжаларни туширишда ҳам қўлланади. Халқ табobatiда теоридаги турли доғларни кетказувчи, иситмани туширувчи восита сифатида фойдаланилади.

■ Қуриган седана уругидан 5 граммни кунда 3 маҳал овқатдан олдин ичилса, шамоллашда ёрдам беради.

■ Ун каби туйилган седанани сут эмаётган чақалоқ пешоби билан аралаштириб сўғалга қўйилса, қуритиб туширади. Бу муолажа 7 кун давомида бажарилади.

■ Седананинг 15 граммни 50 мл. узум сиркасига солиб, бир кун бўктирилади, сўнг сузиб олиб, ҳовончада туйиб, соч тўкилган жойга (тулки касаллиги) қўйилади.

■ Худди шундай усулда, шу миқдорда бўктирилган седанани сузиб олиб, туйиб, сиқилган сувни тиш оғриган жойга озгина пахтага шимдириб қўйилса, фойда беради.

■ Қаттиқ бош оғриғида ҳам седананинг 15 граммни 50 мл. узум сиркасида бир кун бўктириб, сўнг сузиб олган, туйиб, сиқилган суви бурунга 3 маҳал томизилади. Шу билан бирга, туйилган седанадан (ярим чой қошиқдан) 3 маҳалдан 10-14 кун давомида истеъмол қилинади.

■ Танадаги совуқ миқоз сабаб сурункали бош оғриғида 15 грамм седанани 50 мл. узум сиркасида бир кун бўктириб, сузиб олинган, туйиб, сиқилган суви хидланса ва пешонага суртилса, оғриқ қолиб, беморнинг аҳволи енгилашади.

■ 60 грамм седана 200 мл. узум сиркасида бўктирилиб, бир кун хона ҳароратида сақланади. Сўнг сувини хидлаб, бурун тагига қўйилса, юз фалажидида фойдали. Шу туйилган седанадан 2-5 граммдан 3 маҳал истеъмол қилинади.

Седанадан тайёрланган малҳамлардан фойдаланишда албатта мутахассис билан маслаҳатлашиб олсангиз, мақсадга мувофиқ бўлади.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

Фойдали маслаҳатлар

■ Тўқ рангли кийимлардаги оқиб доғларни кетказиш учун дамлланган чойга матони ботириб, ўша жойга яхшилаб ишқалаш керак. Доғ бир зумда бартараф бўлади.

■ Янги таъмирдан чиққан уйнинг бурчакларига саримсоқ пиёз бўлаклари қўйилса, бўёқ ҳиди тез кетади.

■ Паралон бўлагини совундон ичига жойлаштириб, ишлатилган совунни унинг устига қўйилса, у совундаги ортиқча совун шимиб олади. Ивиб қолишдан сақланган совун одатдагидан кўра кўпроқ "хизмат"да бўлади.

■ Ошхона ҳамда ванна кафелларидаги кир ва доғларни кетказиш учун ярим-бир кўжалик совунини қирғичдан ўтказиб, ярим литр сувга солинади ва 2 ош қошиқ новшадил спиртини қўшиб, яхшилаб аралаштирилади. Сув пуркагич ёрдамида аралашмани кафел юзига сепиб, мато бўлаги билан ювилади. Сўнг қуруқ латта билан артилса, кафелнинг аввалги жиёли қайтади.

■ Ишлатилмаган тухум саригини совуқ сувли банкага солиб қўйсангиз, у узок сақланади.

■ Банан пўчоғи тувакдаги гулларингиз учун ўғит вазифасини ўтайди.

■ Гулларни иситгич қурилмаси олдиндан узокроқ сақланг. Чунки иситгич гуллар намлигини йўқотиб, илдизини қуритади.

■ Тувакдаги тупроқ тезда қуриб, ёрилиб кетаверса, унга ёғоч қипғи ёки дарё ва ариқ қумларидан аралаштириш лозим.

Гулноза БОБОЕВА
тайёрлади.

ЭРТА УЛФАЙГАН ҚИЗЛАР

Ривоят қилишларича, қадимда бир ҳукмдор атторлик билан шуғулланувчиларни ёмон кўрар, "Аёлларга Худо берган хусни инкор этувчилар", деб уларни таъкиб қилар экан.

Иттифоқо кунларнинг бирида ўзга юртдан келган бир аттор: "Атторману атторман, Мушкуанбар ортарман. Қиз хусини тарошлаб, тилло нархда сотарман", деб кўчадан ўтиб қолибди. Шоҳ мулозимлари уни бир зумда ушлаб, фармонга биноан юз дарра уриб ҳайдашибди.

Орадан йиллар ўтиб, шоҳ қиз кўрибди. Аммо малика чиройли эмас экан. У ўн еттига тўлганда ўзга юртнинг шахзодаси совчи устига совчи кўйибди. Шоҳнинг боши қотибди. Ахир қизи билан шахзода хуснда тенг эмасди. Йигитга "йўқ" деса, эшик қоқиб турган бахт

ва давлатдан юз ўғирган бўлади. Шунда у юз дарра билан жазоланган атторни эслабди. Уни топиб келишга фармон берибди. Лекин аттор ҳам анойи эмас экан.

— Аввало, ҳамма жойда атторлик расталарини очишга рухсат бер, сўнг мендан кўмак сўра, — дебди у. Шоҳ розилик билдирибди. Яна қизларнинг қошида ўсма пайдо бўлибди. Мушкианбарлар буйидан кўнгиллар хуш бўла бошлабди...

Бу ривоятда биров бўлса-да, ҳақиқат бор. Аёл киши қанчалик келишган, гўзал бўлмасин, бировгина пардоз қилмоғи керак. Бироқ безанишнинг ҳам вақти соати, меъёри бўлади. Ортиқча бўяниш,

18 ЁШГА ТЎЛМАГАНЛАР

Неча ёшгача бўлган фуқаролар "бола" деб тан олинади?

С. Қаюмова

"Бола (болалар)" тушунчаси Ўзбекистон Республикасининг "Бола ҳуқуқларининг қафолатлари тўғрисида"ги Қонунда илк мартаба кiritилган. Қонунда болаларга берилган тариф БМТнинг "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги конвенциясининг 1-моддасига тўлиқ мос келади ва унга биноан, бола — бу 18 ёшга тўлмаган шахслардир.

ЭМАНСИПАЦИЯ НИМА?

Эмансипация нима ва унинг ҳуқуқий оқибатлари хусусида маълумот берсангиз?

Б. Чориев

Вояга етмаган шахсни тўла муомалага лаёқатли деб эълон қилиш — "эмансипация" деб аталади.

Эмансипация ота-онанинг, фарзандликка олувчиларнинг ёки ҳомийнинг розилиги билан ва сиёлик ва ҳомийлик органининг қарорига мувофиқ, ёхуд бундай розилик бўлмаган тақдирда, суднинг қарори билан амалга оширилади.

Қонун бўйича 16 ёшга тўлган, вояга етмаган шахс меҳнат шартномаси бўйича ишлаётган бўлса ёки ота-онаси, фарзандликка олувчилар ёки ҳомийсининг розилигига биноан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган бўлса, у тўла муомалага лаёқатли деб эълон қилиниши мумкин.

Ота-она, фарзандликка олувчилар ва ҳомий эмансипация қилинган вояга етмаганнинг мажбуриятлари бўйича, хусусан, у етказган зарар оқибатида келиб чиққан мажбуриятлар бўйича жавобгар бўлмайди.

Саволларга юридик фанлар доктори
Бобоқул ТОШЕВ жавоб берди.

упа-элик чаплаш билан гоҳида табиий чиройни ҳам барбод қилиш мумкин. Афсуски, бунга баъзи аёлларимиз тўғри тушмайди. Балоғат ёшига етмаган қизларимизнинг айримлари упа-элик, пардоз-андозга берилиб кетяпти. Баъзи ота-оналар эса бунга рағбатлантираётгани кишини ўйлантиради.

Ҳар гал ишга кетаётиб ўқувчилар билан ҳамқадам бўлиб юраман. Улардан келаётган ўткир атирларнинг бўйи анчагача димоғимда қолади. Беихтиёр қизларни кузатаман.

— Намунча хиди ўткир, қаерники? — сўрайди ёнидаги шериги дугонасидан. — Дадам туғилган кунимда совга қилдилар, — дейди қизалоқ.

— Менда бошқа нарса бор, — дея сумкасини титқилаб, бир талай пардоз-андоз буюмларини кўрсатади иккинчиси. — Онам олиб бердилар. Энди катта қиз бўлиб қолибман. Ўзимга қараб юрарканман...

Қизларнинг суҳбати анча пайтгача хаёлимдан кетмади. Ўйланиб қолдим. Пардоз-андоз бобида улар эрта улғайиб қолмаётимикан? Зебу зийнат балоғат ёшида, келинликнинг файзли даврида ярашади. Қизларга эса, аввало илму маърифатни, дидли, фаросатли бўлишни, муомала маданиятини ўргатишимиз керак эмасми?

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.
Андижон вилояти.

Савол-жавоб

ЁЗУВЛАРНИ ТИКЛАШ ШАРТЛАРИ

Қандай ҳолларда фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаш мумкин?

М. Очилова.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 230-моддасида Фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаш, деганда илгари шундай ёзув бўлганлигини тасдиқловчи етарли асослар бўлганида, уларни қайта тиклаб қўйиш тушунилади, деб белгиланган.

Далолатнома ёзувини тиклаш учун ўша ҳужжат ёзувининг йўқлиги тўғрисида ФХДЭ архиви маълумотномаси асос бўлади. Тикланиши лозим бўлган далолатнома ёзуви кимга нисбатан тузилган бўлса, фақат шу шахснинг доимий яшаб турган жойидаги ФХДЭ органига далолатнома ёзувини тиклаш ҳақида ариза берилади.

Ўлган шахсларга нисбатан тикланган далолатнома ёзувлари тузилмайди. Бундай ҳолларда суднинг қонуний қучга кирган ҳал қилув қарори асосида тузилиши мумкин.

Тиклаш ҳақидаги аризага паспорт нусхаси, аризачининг ота-онасини тасдиқловчи ҳужжатлари (паспорт нусхалари, вафот этган бўлса, ўлим гувоҳномалари, никоҳ гувоҳномалари) ака-ука, опа-сингилларининг туғилиш гувоҳномалари, уй дафтарида кўчирма, шунингдек, ўзининг никоҳ гувоҳномаси ҳамда бошқа тасдиқловчи ҳужжатлар (диплом, меҳнат дафтарчаси... ва ҳоказо).

Аризачининг ота-онаси ҳақидаги маълумотлар аниқ бўлмаганда, тикланган далолатнома ёзувида чизикча қўйилади, онасининг миллати ёзиладиган устун эса аризачининг ҳужжатлари асосида ёзилади. Вояга етмаган болаларнинг далолатнома ёзувини тиклаш учун унинг васий ёки ҳомийси ёхуд тиббиёт ёки тарбия муассасаси мурожаат қилиши мумкин.

Тикланган далолатнома ёзувлари қачон бекор қилиниши мумкин?

К. Ёкубов.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 233-моддасида белгиланган бўлишидек, "Агар фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органи икки ва ундан ортиқ бир хил ёзувлар борлигини аниқласа, тикланган ёзувлар ўша ёзув тузилган жойдаги ФХДЭ органида бекор қилиниши мумкин".

Топилган фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувларида фамилия, исм, ота исмида, туғилган санаси, ота-она тўғрисидаги маълумотларда жиддий фарқ бўлса, тикланган далолатнома ёзувлари суднинг ҳал қилув қарори билан бекор қилинади.

Саволларга Навоий шаҳар ФХДЭ бўлими муdiri
Манзура ҚҮЛДОШЕВА жавоб берди.

МАРАТ ЖУМАЕВНИНГ КУМУШ МЕДАЛИ

Шахмат. Ҳиндистоннинг Деҳли шаҳрида ўтказилган "Delhi International Open Chess Festival - 2013" мусобақасида тажрибали халқаро гроссмейстеримиз Марат Жумаев муваффақиятли иштирок этиб, юртимизга соҳиб бўлиб қайтди. Дунёнинг ўндан зиёд мамлакатидан 105 нафар шахматчи куч синашган мусобақада ўзбек спортчиси олти галаба ва уч дуранга эришиб, 7,5 очко билан кумуш медалга сазовор бўлди.

Теннис. "Катта дубулга" туркумига кирувчи энг нуфузли тўрт турнирдан дастлабкиси — Австралия очик чемпионати саралаш беллашувларида иштирок этган Оқул Омонмуродова асосий тўр беллашувларига йўлланма олди.

Теннисчимиз франциялик Жулия Козни 4:6, 7:6, 6:4, австралиялик Моника Адамчакни 6:2, 6:3 ва испаниялик Кабеза Канделани 6:4, 6:3 ҳисобида енгди. Оқул асосий тўрдаги дастлабки учрашувини франциялик Матильда Йоханссонга қарши ўтказди.

Австралия очик чемпионатининг эркаклар мусобақасида қатнашадиган ҳамюртимиз Денис Истомин эса биринчи даврада голландиялик Игорь Сийслиннга қарши корта чиқади.

ВИТАЛИЙ

«ЛОКОМОТИВ»ДА

Москванинг "Локомотив" клуби Ўзбекистон терма жамоаси ҳимоячиси Виталий Денисов билан шартнома имзолаганини расман маълум қилди. Клуб расмий сайти томонидан хабар қилинишича, шартнома 3 йилга тузилган.

Эслатиб ўтамиз, Виталий Денисов Украинанинг "Днепр" клуби билан янги шартнома борасида келиша олмагач, эркин агент мақомига олган эди.

МДХ КУБОГИ

ЭРТАГА БОШЛАНАДИ

Эртага Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида МДХ кубоги бахсларига старт берилади. Бу йилги мусобақада Аҳмаджон Мусаев бошчилигидаги Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси иштирок этади.

Бу сафар УФФ жаҳон чемпионати йўлланмасини қўлга киритган ёшлар терма жамоамизни жўнатишга қарор қилди. Умуман олганда, МДХ кубоги 2013 да 12 та терма жамоа қатнашади. Озарбайжон, Грузия ва Арманистон футбол федерациялари турнирга ўз вакилларини жўнатишмаган.

Барча учрашувлар 25 минг мухлисга мўлжалланган «Петербургский» спорт мажмуасида ўтказилади.

Ёшларимиз «В» гуруҳидан жой олишган. Уларнинг рақиблири Қирғизистон, Қозғистон ҳамда Россия ёшлар терма жамоаси.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклам материаллари мазмунини учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бос муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Ҳамроҳон МУСУРМОҶОВА

Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ

Мусаххиллар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 128. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 9432. Баҳоси келишилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20

Котибият: 234-76-08

Мухбирлар: 233-04-50

«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

123 5